

VENY I CLAR, Joan: *De geolingüística i etimologia romàniques*, Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 2012; «Lingüística».

JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUI
 Institut d'Estudis Catalans
 jmoran@iec.cat

En la *Nota del editors*, José Enrique Gargallo Gil i Maria-Reina Bastardas, que encapçala aquest llibre se n'explica clarament els motius i el contingut: «El professor Veny és avui dia reconegut com a *catalanista* [...]. Però Joan Veny és, a més un romanista cabal. I és aquest perfil científic, prou menys conegut a casa nostra, el que volem reivindicar amb aquest llibre, que aplega una trentena de contribucions de diferents etapes d'un vida fecunda» (p. 13). Es tracta doncs d'un llibre que recull de fet 29 obres esparses i que alhora és un homenatge, com diu el títol de la col·lecció, que honora també la Universitat editora, on Joan Veny va exercir el seu mestratge fins a la seva jubilació.

La primera part, sota l'epígraf «La Vocació», conté el treball titulat «1. Pourquoi devient-on linguiste», on Joan Veny fa una mena d'autobiografia professional, des dels seus orígens mallorquins fins a les feines recents de caràcter dialectològic, ben interessant per a conèixer la seva trajectòria professional.

Sota l'epígraf «II. Una eina d'intercomunicació romànica», es publica la ponència «2. *Estudis Romànics* y la Lingüística Romànica», on descriu el procés de creació i de desenvolupament d'aquesta prestigiosa revista, de la qual és el director actual (junt amb Antoni M. Badia i Margarit), i fa unes consideracions sobre el futur de la lingüística romànica ben interessants.

La tercera és dedicada al «Lèxic romànic» i conté dos treballs: «3. Los supervivientes románicos de TALENTUM 'deseo'», ampli treball on tracta «el caràcter genuïno de *talento* 'capacidad' —de aparició relativament tardia— frente al galorrománico *talento* 'deseo' —vocablo más antiguo—» (p. 47); i «4. Lèxic català i romànic: àmbit literari, lexicogràfic, extern, dialectològic, pseudomossàrab», que és una recensió del llibre de Germà Colón Domènech: *Estudis de filologia catalana i romànica* (València/Barcelona, 1997).

En la quarta part, sota l'epígraf «Circulacions lingüístiques», s'apleguen els treballs següents: «5. Circulacions lingüístiques en la Romània occidental: català, occità, aragonès, italià, castellà», on trobem, entre altres conclusions que «c) Un nou corrent historicista, del qual en part hem estat responsables, ha substituït els mossarabismes del valencià per aragonesismes» (p. 113); «6. De l'occità a l'andalús: "garneu" "Trigla lira", on afirma que aquest nom de peix «constitueix un exemple eloqüent —i no prou conegut— de la difusió d'un catalanisme de procedència occitana per les costes andaluses i nord-africanes» (p. 136); «7. Dels dialectes italomànics al català: sobre el mossarabisme d'*alatxa* 'Sardinella aurita'», on també rebutja la pretesa procedència mossàrab d'aquest ictiònim; i «8. Vocabulaire ichtyonimique et nautique catalan dans la Romania», on precisa la procedència de diversos ictiònims catalans.

La cinquena part, és dedicada a la «Geolingüística», on descriu i comenta diversos atlas lingüístics: *Atlas Linguistique Roman* (AL i R), *Atlas Lingüístico Galego*, *Atlas léxico marineru de Asturias*, *Atlas Lingüístico-Etnográfico dos Açores*, l'atles de València i l'atles lingüístic i etnogràfic del Piemont occidental, en la qual es palesa la perícia de Joan Veny en aquest camp lingüístic.

La sisena part, dedicada al tema «Aragonès i català» tracta dels aragonesismes palesos en el valencià, sobretot en els articles «16. Supervivientes aragoneses en valenciano (I): la *rodada*», i «17, (II): *ombria* 'obaga'».

La setena part, dedicada plenament a l'aragonès, inclou els treballs «18. La lengua de Teruel en la Edad Media»; i «19. Vocabulario etimológico chistavino-castellano», que són pròlegs de llibres redactats respectivament pels especialistes Javier Terrado Pablo i Brian J. Mott.

La vuitena part és dedicada al «Francès i català» i conté els treballs «20. Gallicismes del català», «21. Diccionari francès-català de Botet i Camps», que també són pròlegs d'obres de Montserrat Barri i Christian Camps / René Botet; més «22. Una nomenclatura catalano-francesa de 1798», recensió d'un treball de Germà Colón / M. Pilar Perea.

La novena part, sota l'epígraf «Sard i català», conté el pròleg a un llibre de Rafael Caria dedicat als noms populars dels ocells a l'Alguer. I a la desena, sota l'epígraf «Castellà i català en contacte», s'hi inclouen tres treballs: «24. El catalán en convivència con el castellano», text inèdit pronunciat el 2007 en el IV Congrés Internacional de la Lengua Española, «25. Espigoladures lingüístiques en processos inquisitorials en castellà», on estudia de manera molt documentada els catalanismes que contenen els processos inquisitorials de Mallorca; i «26. Interferència d'ictiònims», també referent a Mallorca.

L'onzena part, sota l'epígraf «Italià», inclou el treball «27. Italianismes en el «Diccionari mallorquí-castellà» (1840) de Pere A. Figuera», estudi ben precís d'aquesta influència mediterrània.

La dotzena, dedicada a l'«Expansió meridional», conté el treball «28. *Guiñamón*, un catalanisme del murcià», de caràcter ictiònimic; i la tretzena i darrera sota l'epígraf «Lingüística contrastiva» presenta «29. Paralelismos lingüísticos asturiano-catalanes», on es confirma la gran erudició del mestre Veny en el camp de la filologia romànica.

Acaba el llibre amb una «Semblança bibliogràfica de Joan Veny pels editors», més les «Referències bibliogràfiques», molt extenses, i un «Índex analític», ben útil per a la consulta en detall del gran nombre de vocables que conté aquesta obra. Serveixen aquestes línies per a palesar-ne l'interès i el gran mèrit científic (i humà, afegim) de l'autor, a qui felicitem ben cordialment, com també als editors per a la seva generositat.